

OBSAH

1. KAP. Klady a zápory tradice. Prameny známé a neznámé. Přehled literatury a dnešní stav bádání. 5
2. KAP. Datování vzniku židovské komunity v Boskovicích. Místní tradice a názory romantických historiků. První archivní doklad o Židu v Boskovicích. Názory moderních historiků. Svědectví městských knih boskovických ze 16. a 17. století. Zástřizlovský urbář. Svědectví tzv. Protocollum o růstu a rozsahu židovské obce v Boskovicích. 10
3. KAP. Lánový (lánský) rejstřík a „Protocollum“. Svědectví o starobylosti židovské obce v Boskovicích. Rodové domy, jejich problematika, počet, jména jejich majitelů ve světle lánového rejstříku a „Protocollum“. 23
4. KAP. Od lánového rejstříku do Protocollum (1677-1727). Záznamy o převodech židovských nemovitostí v městských knihách. Pronikání Židů do dalších lokalit. Problém „bardonu“. Konkurenční boj o šenkování piva. 35
5. KAP. Židé v městských kronikách do roku 1727. Požáry a epidemie. Počty Židů zemřelých za morové rány 1715 až 1716. 42
6. KAP. Jména boskovických Židů před josefinskými reformami. Jména rodová. Mužská jména osobní, přezdívková. Dívčí (ženská) jména. 45
7. KAP. Způsob obživy boskovických Židů do roku 1727, jeho podmíněnost historickými danostmi. Půjčování peněz na úrok. Obchodování různým zbožím. Kvelby a rynkovní stánky. Řemeslná výroba. Židovské zemědělství. Počty Židů v Boskovicích na přelomu 16. a 17. století. 53
8. KAP. Protocollum jako mezník v pramenech k dějinám Židů v Boskovicích. Jeho vznik. Úvodní argumentace o starobylosti boskovické židovské obce. Statistický přehled domů, jejich přístaveb a obyvatel v roce 1727. Jména Židů, jejich původ. Boskovičtí Židé usedlí mimo Boskovice. Zaměstnání boskovických Židů, jejich sociální složení. 67
9. KAP. Židé v dobách habsburského absolutismu 18. století. Od Protocollum do josefinských reforem. Panovník, úřady, šlechta a města ve vztahu k Židům. Protižidovská politika za Karla VI. a Marie Terezie. Židovská samospráva. Vznik ghetta v Boskovicích. Statistické údaje o židovské obci v Boskovicích, sčítání domů a oby- 74

vatel v letech 1748 a 1763/4. Kroniky Pardubského a Kučery o Židech po roce 1727.

10. KAP. Josefínské reformy a jejich cíl. Počátky židovské emancipace. Systemální patent 1797. Germanizace Židů. Revoluce 1848. Vývoj židovské obce v Boskovicích od 1781 do 1867. Konsignace z konce 18. století. Městské kroniky o Židech. Nová jména Židů. Hospodářský rozvoj židovského obyvatelstva v Boskovicích v první polovině 19. Století. Revoluční události roku 1848 v Boskovicích. Postavení židovské obce v Boskovicích mezi moravským Židovstvem. **84**
11. KAP. Vývoj židovské obce v Boskovicích po roce 1867. Hospodářský rozkvět. Příčiny postupné migrace Židů z Boskovic. Židovská náboženská obec, její statut. Přeměna židovského ghetta na židovskou čtvrť. Do vzniku Československa. **106**
12. KAP. Židé za první republiky. Židovská politická obec v Boskovicích a její zánik. Vývoj národnostních poměrů v židovské komunitě v Boskovicích. ŽNO v Boskovicích a její představitelé. Poslední rabín v Boskovicích a jeho podíl na vítězství ortodoxního směru. Židovští podnikatelé mezi dvěma válkami. Účast Židů na politickém a veřejném dění v Boskovicích. Židé v městské kronice za první republiky. **122**
13. KAP. Židé v předvečer války. První rok okupace. Protižidovská nařízení a opatření. Transport 14.-15. března 1942. Osud smíšených manželství. Židé v zahraničním odboji. Oběti holokaustu. Ti, kteří přežili. Osвобоzení a konec ŽNO v Boskovicích. **133**
14. KAP. Tři etapy stavebního vývoje boskovického ghetta. Nejstarší etapa – Doubravská ulice „mezi Židy“ a u Vážné studny. Barokní výstavba – proměna rodových domů. Empirová výstavba po požáru roku 1823. Jurkovy plánky. Skica „Boskovicium“ a „Prospect miestys Boskowicz“. Plánky z roku 1821. Požár 1823, dvě etapy nové výstavby. Kondominia. Stabilní katastr a indikační skica z roku 1826, hranice ghetta. Plány z let 1846 a 1871. Konec stavebního vývoje. Asanace a nová výstavba po druhé světové válce. Památkové objekty. **138**
15. KAP. Obecní stavby náboženské a světské. Synagóga maior. Synagóga minor. Synagóga Löwbeerova. Další modlitebny. Židovský hřbitov. Lázně. Židovský špitál. Obecní dům. Rabínův dům. Židovské masné krámy. Sirotčinec a chudobinec. Brány do ghetta. Vážná studna a problémy s vodou v ghettu. **164**
16. KAP. Vývoj školství. Dvojznačnost termínu „šul“ (Schul). Ješiva a cheder. Obsah vzdělání. Zřízení normální školy za Josefa II. Její **203**

dějiny. Vznik a dějiny hlavní školy. Její zánik. Industriální škola. Útulek pro malé děti. Mateřská škola. Spory o gymnasium. Škola cheder po vzniku německé (židovské) školy.

17. KAP.	Židovská samospráva mezi „dvojvládím“ vrchnosti a křesťanského města. Boskovická židovská obec jako součást moravského Židovstva. Pečeť židovské obce v Boskovicích. Vedoucí funkcionáři obce. Rabinát. Obecní hospodaření.	214
18. KAP.	Židé na středověkých soudech. Soudnictví ve starých Boskovicích. Nejstarší zprávy o židovských procesech v Boskovicích. Boskovičtí Židé jako oběti zločinů. Proces s boskovickými Židy u hrdelního soudu v Doubravici. Josefínské soudní reformy a Židé.	225
19. KAP.	Podmínky pro umění v židovské obci. Umělecké řemeslo a jeho uplatnění v boskovickém ghettu. Výtvarné umění volné a užité v architektuře. Synagogální předměty stříbrné a textilní. Hudba. Divadelní umění. Literatura.	232
20. KAP.	Židovské spolky v Boskovicích. Chevra kadiša. Sociální poslání spolků. Hasičský sbor. Tělocvičný a sportovní spolek. „Radfahrer-Verein.“ Pěvecký spolek. Divadelní spolek. Loutkové divadlo. Akademický feriální spolek „Laetitia“. „Frohsinn.“ „Zion-Verein.“ „Spar- und Vorschussverein.“ „Casino-Verein“.	241
21. KAP.	Boskovičtí rabíni. Významní rodáci židovské obce. Čestní občané židovského města v Boskovicích.	249
	Ze vzpomínek Maxe Ungara	266
	Poznámky	303
	Výběr literatury	317
	Zusammenfassung	319
	Summary	332